

Opravična št.:

U-I-249/14

ECLI:

ECLI:SI:USRS:2016:U.I.249.14

Akt:

Zakon o zdravljenju neplodnosti in postopkih oploditve z biomedicinsko pomočjo (Uradni list RS, št. 70/2000) (ZZNPOB), 5. čl. v zvezi s 6., 8., 12., 22., 23., 24. in 42. čl.

Izrek:

Zahteva za oceno ustavnosti 5. člena v zvezi s 6., 8., 12., 22., 23., 24. in 42. členom Zakona o zdravljenju neplodnosti in postopkih oploditve z biomedicinsko pomočjo (Uradni list RS, št. 70/2000) se zavrže.

Evidenčni stavek:

Skupina poslancev Državnega zbora, katere številčnost presega absolutno večino zakonodajnega telesa, ni upravičena vložiti zahteve za oceno ustavnosti zakona, ki se sprejema z navadno večino.

Geslo:

1.2.51.3.2 - Ustavno sodstvo - Vrste vlog - Aktivna legitimacija v postopku pred Ustavnim sodiščem - Predlagatelj - Tretjina poslancev.

1.5.5.1 - Ustavno sodstvo - Odločbe - Ločena mnenja članov - Pritrdilna mnenja.

1.5.5.2 - Ustavno sodstvo - Odločbe - Ločena mnenja članov - Odklonilna mnenja.

1.5.51.1.1 - Ustavno sodstvo - Odločbe - Vrste odločitev Ustavnega sodišča - V postopku abstraktne presoje - Zavrženje zahteve.

1.4.51.3 - Ustavno sodstvo - Postopek - Procesne predpostavke (v vseh postopkih razen v postopku ustavne pritožbe) - Položaj predlagatelja.

Pravna podlaga:

Člen 25.1, Zakon o Ustavnem sodišču [ZUstS]

Opomba:**Dokument v PDF obliki:**

[U-I-249-14.pdf](#)

[U-I-249-14 - Pritrdilno LM dr. Sovdat.pdf](#)

[U-I-249-14 - Odklonilno LM dr. Jadek Pensa.pdf](#)

Polno besedilo:

U-I-249/14-8

1. 12. 2016

SKLEP

Ustavno sodišče je v postopku za oceno ustavnosti, začetem z zahtevo Skupine poslank in poslancev Državnega zbora, na seji 1. decembra 2016

sklenilo:

Zahteva za oceno ustavnosti 5. člena v zvezi s 6., 8., 12., 22., 23., 24. in 42. členom Zakona o zdravljenju neplodnosti in postopkih oploditve z biomedicinsko pomočjo (Uradni list RS, št. 70/2000) se zavrže.

OBRAZLOŽITEV

1. Skupina enainšestdesetih poslank in poslancev je 17. 12. 2014 vložila zahtevo za oceno ustavnosti navedenega predpisa. Izpodbijana zakonska ureditev naj bi bila v neskladju s 14., 34. in 55. členom Ustave, ker pravico do biomedicinske pomoči pri oploditvi določa le za pare, živeče v zakonski zvezi ali zunajzakonski skupnosti. To naj bi bilo zelo pomembno pravno vprašanje, ki naj ga brez intervencije in vsebinske napotitve Ustavnega sodišča ne bi bilo mogoče rešiti.

2. Štirim podpisnikom zahteve za oceno ustavnosti je po vložitvi zahteve zaradi odstopa prenehal poslanski mandat,[1] dva podpisnika zaradi imenovanja na funkcijo ministrice oziroma državnega sekretarja ne moreta opravljati poslanske funkcije,[2] dva podpisnika pa sta prenehala opravljati funkcijo poslancev, ki sta jo izvrševala namesto drugih poslancev v času, ko sta slednja opravljala funkcijo ministrice in ministra.[3] Ob odločanju Ustavnega sodišča je torej predlagatelj zahteve za oceno ustavnosti zakonske ureditve skupina triinpetdesetih poslank in poslancev Državnega zbora.

3. Predlagatelje, upravičene za vložitev zahteve za oceno ustavnosti, med drugim določa prvi odstavek 23.a člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo in 109/12 – v nadaljevanju ZUstS). Mednje je v drugi alineji, takoj za Državnim zborom, umeščena tudi tretjina poslancev. V drugem odstavku 23.a člena ZUstS je zakonodajalec predpisal omejitev pri vlaganju zahtev. Skladno z njo predlagatelji niso upravičeni vložiti zahteve za oceno ustavnosti oziroma zakonitosti predpisov, ki jih sprejmejo sami. Iz te določbe tako med drugim izhaja, da Državni zbor kot zakonodajni organ ni upravičen vložiti zahteve za oceno ustavnosti zakona. V obravnavanem primeru take zahteve ni vložil Državni zbor, torej organ, pristojen za sprejemanje zakonov. Predlagatelj zahteve je neformalna skupina poslank in poslancev. Vendar številčnost te skupine presega absolutno večino zakonodajnega telesa. Zato je Ustavno sodišče presojalo, ali se omejitev iz drugega odstavka 23.a člena ZUstS razteza tudi na predlagatelja.

4. Omejitev iz drugega odstavka 23.a člena ZUstS temelji na premisleku, da lahko normodajalec že sam z udejanjenjem svoje temeljne pristojnosti zagotovi spoštovanje Ustave, tako da obstoječi predpis, če ocenjuje, da ni skladen z Ustavo ali z zakonom, kadarkoli ustrezno spremeni oziroma dopolni.[4] Zakonodajni organ torej nima pravice izbrati, ali naj sam spremeni oziroma dopolni

zakon, ki ga šteje za neskladnega z Ustavo, ali naj namesto tega pred Ustavnim sodiščem vloži zahtevo za oceno njegove ustavnosti. S tem je Ustavno sodišče razbremenjeno odločanja o vprašanjih, ki jih more predlagatelj zahteve za oceno ustavnosti avtonomno sam rešiti v drugem – normodajnem pravnem postopku, in zato ni potrebe za intervencijo Ustavnega sodišča. Neupravičenost predlagatelja za izpodbijanje predpisov, ki jih sprejema sam, je tudi v sozvočju z ustrojem postopka naknadne kontrole ustavnosti zakonov. Ta je namreč zasnovan kot kontradiktorni postopek. Torej kot spor, v katerem naj se predlagateljevi argumenti o neskladju predpisa z Ustavo soočijo z argumenti organa, ki tak predpis sprejme (glej prvi odstavek 28. člena ZUstS). Če bi normodajalec izpodbijal predpis in obenem odgovarjal na svoje argumente za njegovo izpodbijanje, bi kontradiktornost zamenjal nesmiseln dialog predlagatelja s samim seboj.

5. Opisano po oceni Ustavnega sodišča velja tudi za primer, ko zahteve za oceno ustavnosti zakona, ki se sprejema z navadno večino, sicer ne vloži Državni zbor kot državni organ, temveč jo vloži skupina poslancev, ki tvori absolutno večino zakonodajnega telesa. Pravica tretjine poslancev zahtevati oceno ustavnosti zakona, določena v drugi alineji prvega odstavka 23.a člena ZUstS, je izvorno zasnovana kot orodje manjšine poslancev, ki po naravi stvari svojih z vidika ustavnosti pomembnih prizadevanj praviloma ne more preliti v zakone. Položaj je v bistvenem drugačen, kadar namesto manjšine oceno ustavnosti zahteva skupina poslancev, katere število presega absolutno parlamentarno večino (in gre za vprašanje ustavnosti zakona, za katerega sprejetje ni določena zahtevnejša večina od absolutne navadne večine). Ključno je namreč, da lahko taka skupina poslancev v okviru izvrševanja svoje poslanske funkcije doseže tisto, kar je smisel omejitve iz drugega odstavka 23.a člena ZUstS: v zakonodajnem postopku lahko sama ustrezno spremeni ali dopolni zakon, za katerega ocenjuje, da ni v skladu z Ustavo.^[5] Formalna okoliščina, da poslanska večina zahtevo za oceno ustavnosti vloži kot neformalna skupnost poslancev, torej ne da bi bila njena volja za vložitev zahteve izoblikovana v sklepu Državnega zbora, v obravnavanem kontekstu ne more imeti odločilnega pomena. Glede na to se omejitev iz drugega odstavka 23.a člena ZUstS razteza tudi na – v praksi bržkone izjemne – primere, ko oceno ustavnosti zakona, ki se sprejema z navadno večino, predlaga absolutna večina zakonodajnega telesa. Obravnavani primer je prav tak. Zato je Ustavno sodišče zahtevo zavrglo.

6. Ustavno sodišče je sprejelo ta sklep na podlagi prvega odstavka 25. člena ZUstS in prve alineje tretjega odstavka 46. člena Poslovnika Ustavnega sodišča (Uradni list RS, št. 86/07, 54/10 in 56/11) v sestavi: predsednica dr. Jadranka Sovdat ter sodnice in sodniki dr. Mitja Deisinger, dr. Dunja Jadek Pensa, dr. Etelka Korpič – Horvat, dr. Špelca Mežnar, Jasna Pogačar, Marko Šorli in Jan Zobec. Sklep je sprejelo s sedmimi glasovi proti enemu. Proti je glasovala sodnica Jadek Pensa, ki je dala odklonilno ločeno mnenje. Sodnica Sovdat je dala pritrdilno ločeno mnenje.

dr. Jadranka Sovdat
Predsednica

[1] To so mag. Klavdija Markež, dr. Srečko Blažič, mag. Lilijana Kozlovič in mag. Margareta Guček Zakošek (sklepi Državnega zbora št. 020-02/15-15/3 z dne 9. 4. 2015, Uradni list RS, št. 25/15, št. 020-02/15-7/3 z dne 2. 3. 2015, Uradni list RS, št. 16/15, št. 020-02/16-22/3 z dne 23. 9. 2016, Uradni list RS, št. 62/16, in

št. 020-02/16-7/3 z dne 29. 2. 2016, Uradni list RS, št. 18/16).

[2] To sta Andreja Katič (glej sklep Državnega zbora št. 020-02/15-19/5 z dne 18. 5. 2015, Uradni list RS, št. 35/15) in Tilen Božič (sklep Državnega zbora št. 020-12/16-25/5 z dne 23. 9. 2016, Uradni list RS, št. 62/16).

[3] To sta dr. France Križanič (sklep Državnega zbora št. 020-12/15-9/9 z dne 9. 4. 2015, Uradni list RS, št. 25/15) in mag. Jana Jenko (sklep Državnega zbora št. 020-12/16-11/5 z dne 25. 4. 2016, Uradni list RS, št. 31/16).

[4] Podobno F. Testen v: L. Šturm (ur.), Komentar Ustave Republike Slovenije, Fakulteta za podiplomske državne in evropske študije, Ljubljana 2002, str. 1138–1139, ki s tem v zvezi govori o pravovarstveni potrebi kot temeljni procesni predpostavki zahteve za oceno ustavnosti.

[5] Skladno s prvim stavkom 88. člena Ustave lahko zakon (poleg vlade) predlaga vsak poslanec.

⇒

U-I-249/14-9

12. 12. 2016

Pritrdilno ločeno mnenje sodnice dr. Jadranke Sovdat, ki se mu pridružuje sodnica dr. Špelca Mežnar

1. Glasovala sem za sklep o zavrženju zahteve, ki jo je vložila velika večina poslank in poslancev Državnega zbora (ob vložitvi zahteve več kot dve tretjini, ob odločanju triinpetdeset poslank in poslancev) kot skupina poslancev. Strinjam se z nosilnimi razlogi odločitve, s katero smo razložili drugi odstavek 23.a člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo in 109/12 – v nadaljevanju ZUstS) in na tej podlagi odločili, da večina poslancev Državnega zbora ne more imeti zahteve za oceno ustavnosti zakona.

2. Če bi bilo taki večini poslancev, ki (so)izvršujejo zakonodajno oblast, dovoljeno, da izpodbija zakon pred Ustavnim sodiščem, namesto da bi zakon, za katerega meni, da je protiustaven, spremenila s pooblastili, ki jih ji daje Ustava, bi to bistveno spremenilo same temelje ustavno določene ustavnosodne presoje. Še bolj kot to, da lahko predlaga zakon vsak poslanec (88. člen Ustave), je pri tem pomembno to, da je ustrezna večina poslancev tisti ustavno določeni organ, ki lahko zakon v zakonodajnem postopku sprejme. Državni zbor je kolektivni organ oblasti. Zakonodajno funkcijo lahko izvršuje le ustavno določena večina poslank in poslancev skupaj. Čim gre za več kot polovico poslancev Državnega zbora (oziroma za več, kot je določena ustrezna strožja ustavna zahteva pri nekaterih zakonih), lahko ta večina v vsakem primeru najprej predlaga in potem sprejme zakon, ne glede na število opredeljenih glasov pri odločanju (86. člen Ustave). Če bi bilo taki večini dovoljeno izpodbijati zakon, bi bilo torej enako, kot če bi Državni zbor izpodbijal zakon. To pa je prav položaj, ki ga drugi odstavek 23.a člena ZUstS prepoveduje. Ta določba ima svoj ustavnopravni pomen, ker Ustavno sodišče ni niti posvetovalno telo Državnega zbora, niti ni pristojno izvrševati *a priori* ocene ustavnosti zakona v smislu, naj najprej ono pove, ali je zakon protiustaven, in šele, ko bo reklo, da je, ga bo zakonodajalec spremenil.

3. Med določbami ZUstS, ki urejajo postopek pred Ustavnim sodiščem, je tudi prvi odstavek 28. člena, ki pomeni udejanjanje 22. člena Ustave na zakonski ravni. Tudi za Ustavno sodišče namreč veljajo zahteve po spoštovanju temeljnih ustavnoprocenjskih jamstev, ki zagotavljajo pošten sodni postopek. *Audiat et altera pars* je eno izmed njih. Ko se pred Ustavnim sodiščem izpodbija

zakon, je po prvem odstavku 28. člena ZUstS nasprotni udeleženec v postopku, ki se ima pravico izjaviti o zahtevi, vselej Državni zbor. To je tisto kolektivno telo, ki svoje funkcije izvršuje z odločanjem prav ustavno predpisane večine poslank in poslancev. Strinjam se zato z razlogom, ki pove, da bi v primeru, ko bi dopustili zahtevo takšni večini poslank in poslancev, ki pomeni večino v Državnem zboru, ta lahko imela dialog le sama s seboj, saj se odločitve v Državnem zboru sprejemajo z večino. Ustavno sodišče pa ne bi bilo več poklicano odločiti v sporu med predlagateljem in nasprotnim udeležencem v postopku za oceno ustavnosti zakona, temveč bi ga poklicali razrešiti spor, ki ga v resnici ne bi bilo.

4. Edini pomislek, ki se mi je zastavil zoper takšno odločitev, ki jo sprejemam kot ustavnoskladno razlago drugega odstavka 23.a člena ZUstS, izhaja iz tega, kako je Ustavno sodišče v odločbi št. U-II-1/15 z dne 28. 9. 2015 (Uradni list RS, št. 80/15) razložilo četrto alinejo drugega odstavka 90. člena Ustave. V odklonilnem ločenem mnenju, ki sem ga dala k navedeni odločbi, sem predstavila razloge, zaradi katerih menim, da je večina očitno napačno razložila ustavno določbo, ki omejuje pravico zahtevati referendum o zakonih, ki odpravljajo protiustavnost na področju človekovih pravic in temeljnih svoboščin ali drugo protiustavnost. Še vedno menim, da večino pri odločanju o človekovih pravicah omejuje Ustava, Ustavno sodišče pa je tisto, ki mora v ustavni demokraciji manjšinske človekove pravice zavarovati pred večinskim odločanjem. Glede na stališče večine iz navedene odločbe bi Državni zbor ne smel dovoliti zakonodajnega referenduma le, če bi zakon odpravljal protiustavnost, ki jo je poprej že ugotovilo Ustavno sodišče. Glede na to je poskus večine poslank in poslancev sicer razumljiv. Pravzaprav hočejo s tem doseči tudi *a priori* oceno ustavne dopustnosti zakonodajnega referenduma za zakon, ki ga Državni zbor še ni sprejel. Sama še vedno menim, da je razlaga navedene ustavne določbe, ki jo je sprejela večina v odločbi št. U-II-1/15, nesprejemljiva. Upam, da bo enkrat v prihodnje deležna nove temeljite proučitve zaradi vseh ustavnopravnih razlogov, ki so bili v odklonilnih ločenih mnenjih k njej zelo jasno povedani. Menim pa tudi, da takšni, po mojem mnenju ustavnopravno napačni, odločitvi ne moremo slediti še naprej in to do te mere, da zaradi nje dovolimo tako rekoč vnaprejšnjo oceno ustavnosti zakona tistim, ki imajo moč in vsa ustavna pooblastila, da zakon, za katerega menijo, da je protiustaven, spremenijo oziroma ga sprejmejo v jeziku drugega odstavka 23.a člena ZUstS. Ključno pri tem je: če bi bila izključitev izpodbijanja zakona, ki ga je Državni zbor sam sprejel, odvisna od tega, ali bo sprejeti zakon zaradi možnosti zakonodajnega referenduma tudi uveljavljen, potem bi Državni zbor ne smel izpodbijati le tistih zakonov, za katere po drugem odstavku 90. člena Ustave ni dopusten zakonodajni referendum. Vse druge pa bi lahko izpodbijal. To bi bilo po mojem mnenju v nasprotju z namenom te določbe ZUstS. Zato me ta pomislek ni mogel pripeljati do drugačne odločitve.

5. Državni zbor je prvi, ki je pri uzakonjanju družbenih razmerij vezan na Ustavo. Ta vezanost izhaja že iz Ustave in ni pogojena s tem, da bi mu moralo kaj takšnega ukazati šele Ustavno sodišče. Le parlamentarna manjšina (ki mora doseči vsaj tretjinsko večino poslancev) je tista, ki ji ZUstS v drugi alineji prvega odstavka 23.a člena daje položaj upravičenega predlagatelja, ki lahko pred Ustavnim sodiščem izpodbija zakon. Parlamentarna manjšina nikakor ni sinonim opozicijske manjšine, saj poslanci po prvem odstavku 82. člena Ustave niso vezani na nikakršna navodila. Pomembno je to, da takšna manjšina glede na 88. člen Ustave lahko predlaga zakon, vendar ga glede na 86. člen Ustave ne more tudi sprejeti.

6. Če obstajajo zoper veljavni zakon resni ustavnopravni pomisleki z vidika njegove skladnosti z določbami o človekovih pravicah, navsezadnje obstajajo drugi predlagatelji, ki so upravičeni

izpodbijati zakon, če ga ne izpodbijajo tisti, katerih položaj te zakonske določbe urejajo. Večina poslank in poslancev Državnega zbora pa iz razlogov, ki jim pritrjujem in jih še dodatno pojasnujem, po mojem mnenju ne. Zato sem se lahko strinjala s tako odločitvijo.

Sodnica
Dr. Jadranka Sovdat

Sodnica
Dr. Špelca Mežnar

⇒

U-I-249/14-10

15. 12. 2016

Odklonilno ločeno mnenje sodnice dr. Dunje Jadek Pensa

1. Zavrženje zahteve je oprto na drugi odstavek 23.a člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo in 109/12 – v nadaljevanju ZUstS). V tej določbi je zakonodajalec predpisal omejitev pri vlaganju zahtev. Po njej predlagatelji niso upravičeni vložiti zahteve za oceno ustavnosti oziroma zakonitosti predpisov, ki jih *sprejmejo sami*.^[1] Vendar naj že takoj na začetku poudarim, da se predlagatelju (neformalni skupini poslancev) v večinskem sklepu ne očita, da je izpodbijani zakon sam sprejel oziroma da so poslanci, podpisniki zahteve, pri njegovem sprejetju sodelovali. Očitek je utemeljen z okoliščino, da *imajo možnost*, da v okviru uresničevanja funkcije v zakonodajnem telesu kot poslanci izglasujejo spremembo izpodbijanega zakona.

2. Nosilna razloga večinskega sklepa sta (shematsko) dva. Po prvem ima neformalna skupina poslancev, ki dosega absolutno večino zakonodajnega telesa, možnost, da z udejanjanjem svoje temeljne pristojnosti sprejme ustrezne z Ustavo skladne spremembe izpodbijanega zakona in na ta način sama zagotovi spoštovanje Ustave. Po drugem zato ni potrebe po intervenciji Ustavnega sodišča.^[2] Iz večinskega sklepa ne razberem, da bi bila umeščena v dani pravni okvir. Še posebej pogrešam umeščanje v kontekst dosedanje ustavnosodne presoje s področja razmerja med ustavno, predstavniško in neposredno demokracijo, ko gre za vprašanje dopustnosti naknadnega zakonodajnega referenduma. Takšen pristop se mi zdi sporen. Prepričana sem, da nosilni razlog, ki podpira to ali ono odločitev sodišča, še posebej precedenčnega sodišča, soustvarja pravni red. Pravni razlog, ki niti umeščen ni v pravni okvir, po logiki stvari same, menim, težko črpa svojo utemeljitev v njem, kaj lahko mu (p)ostane tuj in s tem pravnemu redu nasproten. Tudi ne prispeva k izgrajevanju pravne varnosti. Nasprotno. V čem torej vidim problem v danem primeru?

3. Prva domneva. Če (že) sprejem zakona zagotavlja spoštovanje Ustave, večina sprejem zakona v zakonodajnem telesu izenačuje z njegovo uveljavitvijo. To mojo domnevo moram seveda takoj zavreči. Ne ujema se z jasnim razločevanjem faz sprejema in uveljavitve zakona v Ustavi. V

zakonodajnem telesu sprejeti zakon je le pogoj na poti do njegove uveljavitve, ker uveljavitev sprejetega zakona lahko prepreči naknadni zakonodajni referendum (prim. četrta odstavka 90. člena Ustave). Izenačevanje sprejema zakona z njegovo uveljavitvijo bi bilo zato očitno zgrešeno. Toda, s katerim pravnim argumentom je potem podkrepljeno sklepanje večine, da dejstvo sprejema zakona v zakonodajnem telesu samo zase vselej in brez izjeme učinkuje na način, da že spreminja z Ustavo neskladen zakon in tako zagotavlja spoštovanje Ustave?

4. To vprašanje mi je stopalo v ospredje toliko bolj zato, ker je zahteva utemeljena z očitkom neskladnosti izpodbijanega zakona s človekovimi pravicami. Za povrh je v njej posebej opozorjeno, da je bila na referendumu v preteklosti že zavrnjena sprememba izpodbijanega zakona, ki bi, tako predlagatelj, odpravila zatrevano neskladnost izpodbijanega zakona z Ustavo. Predlagatelj je tako celo posebej opozarjal na zanj "škodljiv" učinek naknadnega zakonodajnega referenduma za uveljavitev v zakonodajnem telesu sprejetega zakona. In naj spomnim, da je Ustavno sodišče v odločbi št. U-II-1/15 z dne 28. 9. 2015 (Uradni list RS, št. 80/15), ko je razlagalo četrto alinejo drugega odstavka 90. člena Ustave, sprejelo stališče, da naknadnega zakonodajnega referenduma ni dopustno razpisati le o zakonih, ki odpravljajo tisto protiustavnost, ki jo je predhodno v svojih odločbah že ugotovilo Ustavno sodišče, in o zakonih, ki odpravljajo kršitev človekove pravice, ugotovljene s sodbo Evropskega sodišča za človekove pravice. Za dani primer ta razlaga, kot razumem, pomeni: če bi bil izpodbijani zakon zaradi njegove domnevne protiustavnosti spremenjen z novim zakonom, z vsebino, skladno prepričanjem podpisnikov zahteve, bi bil dopusten naknadni zakonodajni referendum, razen če bi Ustavno sodišče (se razume) že pred spremembo zakona pritrdilo predlagatelju, da je obstoječi zakon protiustaven, ker ni v skladu s človekovimi pravicami, ki jih zagotavlja Ustava. In razlaga Ustave, ki jo sprejme Ustavno sodišče, pojasnjuje Ustavo na pravno zavezujoč način.[3]

5. Druga domneva. Če večina predlagatelju odreka potrebo po intervenciji Ustavnega sodišča že iz razloga možnosti spremembe (izpodbijanega) zakona, s tem hkrati spreminja stališče iz odločbe Ustavnega sodišča št. U-II-1/15, po katerem je dopusten naknadni zakonodajni referendum, četudi si zakonodajalec prizadeva s spremembo zakona doseči skladnost s človekovimi pravicami, ki jih zagotavlja Ustava. Tudi to mojo domnevo moram takoj zavreči. Zanj namreč v razlogih večinskega sklepa nimam prav nobene opore. Nosilnega stališča iz odločbe Ustavnega sodišča št. U-II-1/15, čeprav se z njim nisem strinjala,[4] pri oblikovanju (pravne) misli tako nisem mogla preprosto izbrisati, kot da ga ni.[5]

6. Domače pravo torej sporoča: dejstvo sprejema zakona v zakonodajnem telesu samo zase vselej in brez izjeme učinkuje na način, da že spreminja z Ustavo neskladen zakon in tako zagotavlja spoštovanje Ustave, ter v zakonodajnem telesu sprejeti zakon, četudi se z njim spreminja zakon iz razloga domnevne neskladnosti z Ustavo, je lahko zavrjen na naknadnem zakonodajnem referendumu. Naj strnem z vprašanjem: ali je pravo res stroj, čigar kolesca se ne ujemajo?[6]

7. Sklep. Omejitev v drugem odstavku 23.a člena ZUstS je opredeljena z abstraktnim dejstvom, da je predlagatelj *sam sprejel* izpodbijani predpis. In naj spomnim, da se po sprejeti razlagi tu obravnavana omejitev iz drugega odstavka 23.a člena ZUstS razteza tudi na primere, v katerih predlagatelj izpodbijanega zakona ni niti sprejel niti ni sodeloval pri njegovem sprejemanju. Večinski sklep očitno opredelitvi predpostavke omejitve iz drugega odstavka 23.a člena ZUstS, ki jo, menim, jasno in nedvoumno razpira jezikovni pomen besedila, pripisuje pomen navideznosti,

na ta način razširja njen domet in s tem tudi polje presoje subjektu razlage. Na tej točki je prišlo do razhajanja med menoj in večino. To pa zato, ker me razlogi večinskega sklepa za sprejeto razlago ne prepričajo. Menim namreč, da vnašajo v obstoječi pravni red protislovje. Zato za zavrženje zahteve nisem mogla glasovati.

Dr. Dunja Jadek Pensa
Sodnica

[1] Drugi odstavek 23.a člena ZUstS se glasi: "**Predlagateljica oziroma predlagatelj** (v nadaljnjem besedilu: predlagatelj) iz prejšnjega odstavka ni upravičen vložiti zahteve za oceno ustavnosti oziroma zakonitosti predpisov in splošnih aktov, izdanih za izvrševanje javnih pooblastil, **ki jih je sam sprejel.**" Poudarila DJP.

[2] Prim. 4. in 5. točko obrazložitve večinskega sklepa.

[3] Iz ustavnosodne presoje sledi, da ustavno opredeljeni položaj daje Ustavnemu sodišču pooblastilo, da pri izvrševanju svojih pristojnosti s pravno zavezujočimi učinki razlaga ustavne določbe. Primerjaj odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-163/99 z dne 23. 9. 1999 (Uradni list RS, št. 80/99, in OdlUS VIII, 209).

[4] Razlogi so pojasnjeni v mojem odklonilnem ločenem mnenju k odločbi Ustavnega sodišča št. U-II-1/15.

[5] Razlogi o pomenu spoštovanja principa *stare decisis* za izgrajevanje zaupanja v sodno vejo oblasti so podrobneje obrazloženi v mojem odklonilnem ločenem mnenju k odločbi Ustavnega sodišča št. U-I-269/12 z dne 4. 12. 2014 (Uradni list RS, št. 2/15, in OdlUS XX, 29).

[6] Vprašanje navezujem na misel iz romana A. Doerra (prevod A. Moder Saje), Vsa ta nevidna svetloba, Mladinska knjiga, Ljubljana 2014, str. 263: "[...] V vsaki zgodbi, ki jo sliši, so pomanjkljivosti in protislovja, kakor da je resnica stroj, čigar kolesca se ne ujemajo."

⇒

Vrsta zadeve:

ocena ustavnosti in zakonitosti predpisov in drugih splošnih aktov

Vrsta akta:

zakon

Vlagatelj:

Skupina poslank in poslancev Državnega zbora

Datum vloge:

17. 12. 2014

Datum odločitve:

1. 12. 2016

Vrsta odločitve:

sklep

Vrsta rešitve:

zavrženje

Objava:**Dokument:**

US31066